

Sverige, det nya innovationslandet för livsmedel?

Bakgrund

- Sverige är en **global toppinnovatör** och rankas som nummer två i världen på Global Innovation Index 2025.
- Bland nordiska konsumenter ses Sverige som en **mästare på innovativa livsmedelsprodukter**, hög kvalitet och säkra livsmedel
- Hur kan Sverige bättre omsätta sin generella innovationskraft till ökat värdeskapande och tillväxt inom livsmedelssektorn?

Om undersökningen

- Analys av Sverige jämfört med innovativa ekonomier som har en hög prestation inom livsmedelssektorn.
- Baserat på offentlig statistik, patentdata, startupdata samt analys av branschrappporter.

Paradoxen:

Toppinnovatör – men underpresterar som matland

Svensk mat är nordbornas andrahandsfavorit

Nordens bästa livsmedelsproducent enligt respondenter från respektive land – sammanvägd ranking av 6 olika indikatorer

Norge

1. Norge
2. Sverige
3. Danmark
4. Finland
5. Island

Danmark

1. Danmark
2. Sverige
3. Norge
4. Finland
5. Island

Finland

1. Finland
2. Sverige
3. Norge
4. Danmark
5. Island

Sverige – nordisk mästare i mat

Ranking av Nordens bästa livsmedelsproducent enligt nordborna – Sverige bäst på alla 6 indikatorer

God smak

1. **Sverige**
2. Norge
3. Danmark
4. Finland
5. Island

Hög kvalitet

1. **Sverige**
2. Norge
3. Danmark
4. Finland
5. Island

Lågt pris

1. **Sverige**
2. Danmark
3. Finland
4. Norge
5. Island

Schysta produktionsvillkor

1. **Sverige**
2. Norge
3. Danmark
4. Finland
5. Island

Trygg och säker att äta

1. **Sverige**
2. Norge
3. Danmark
4. Finland
5. Island

Nya, innovativa produkter

1. **Sverige**
2. Danmark
3. Norge
4. Finland
5. Island

Norskar ser svensk mat som billig – danskar och finnar som en del av närområdet

Tolkning av de aspekter där svensk mat får högst betyg

Norge

Danmark

Finland

Billig, god och prisvärd

*Gynnar närområdets
livsmedelsberedskap,
god och nyttig*

*Gynnar närområdet, god och
nyttig*

Billigt och innovativt svensk mats konkurrensfördelar

Aspekter där svensk mat anses bättre eller likvärdig som den inhemska

Norge

*Sverige
klår oss
på...*

- Lågt pris
- Prisvärdhet
- Nya, innovativa produkter

Danmark

- Lågt pris

Finland

- Lågt pris

*Sverige
utmanar
oss på...*

- Nya, innovativa produkter

- Prisvärdhet
- Nya, innovativa produkter

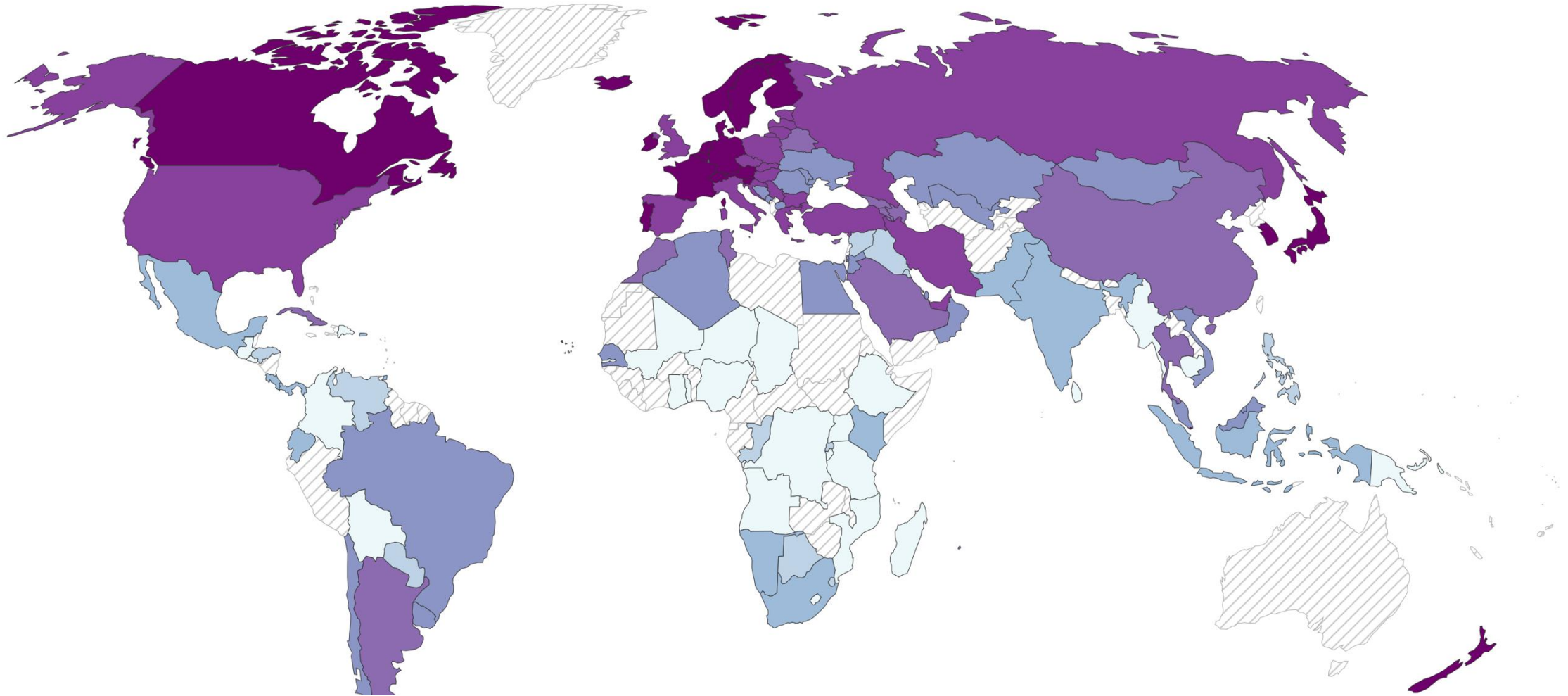
Svensk livsmedelssektor rider på Sveriges rykte som topprankat innovationsland

Global Innovation Index 2025 rankings

GII rank ↓	Economy	Score	Income group rank	Region rank
1	Switzerland	66.0	1	1
2	Sweden	62.6	2	2
3	United States	61.7	3	1
4	Republic of Korea	60.0	4	1
5	Singapore	59.9	5	2
6	United Kingdom	59.1	6	3
7	Finland	57.7	7	4
8	Netherlands (Kingdom of the)	57.0	8	5
9	Denmark	56.9	9	6
10	China	56.6	1	3

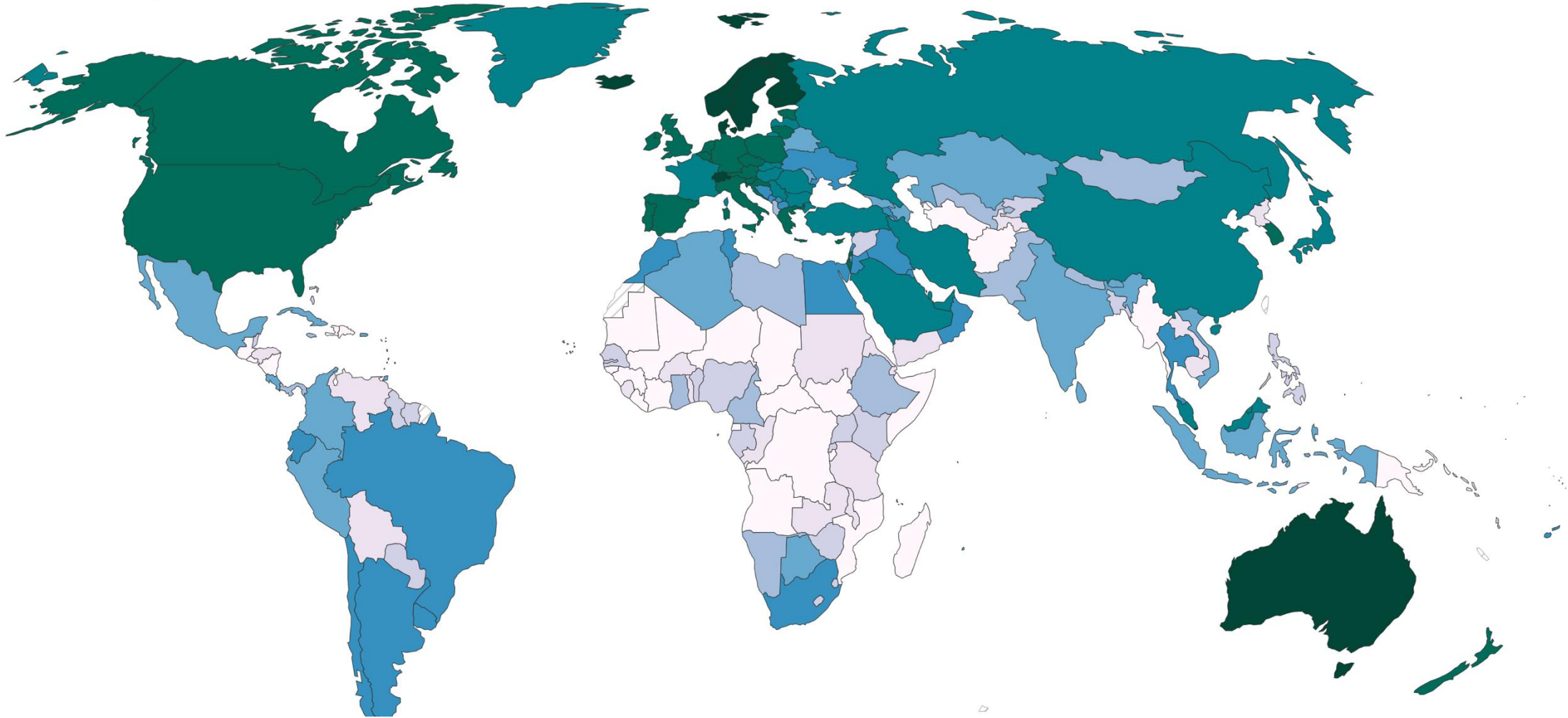
Number of R&D researchers per million people, 2023

Professionals engaged in conceiving or creating new knowledge, products, processes, methods, or systems.

Annual articles published in scientific and technical journals per million people, 2022

Includes physics, biology, chemistry, mathematics, clinical medicine, biomedical research, engineering and technology, and earth and space sciences.

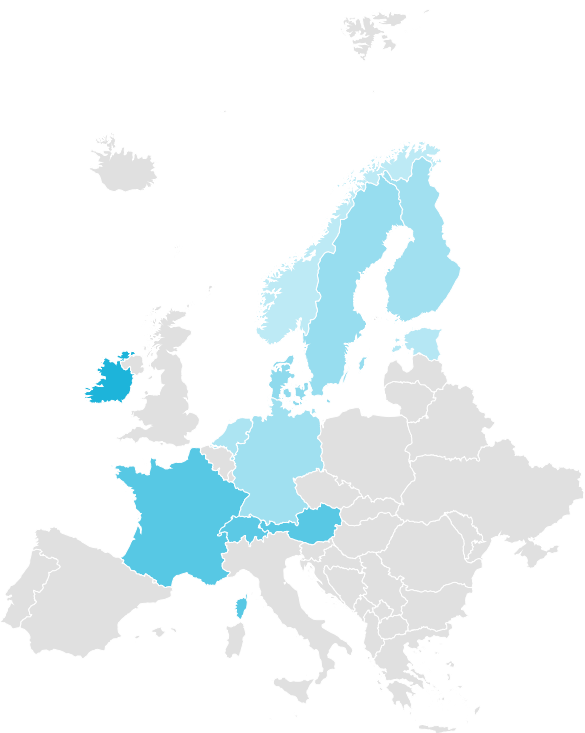
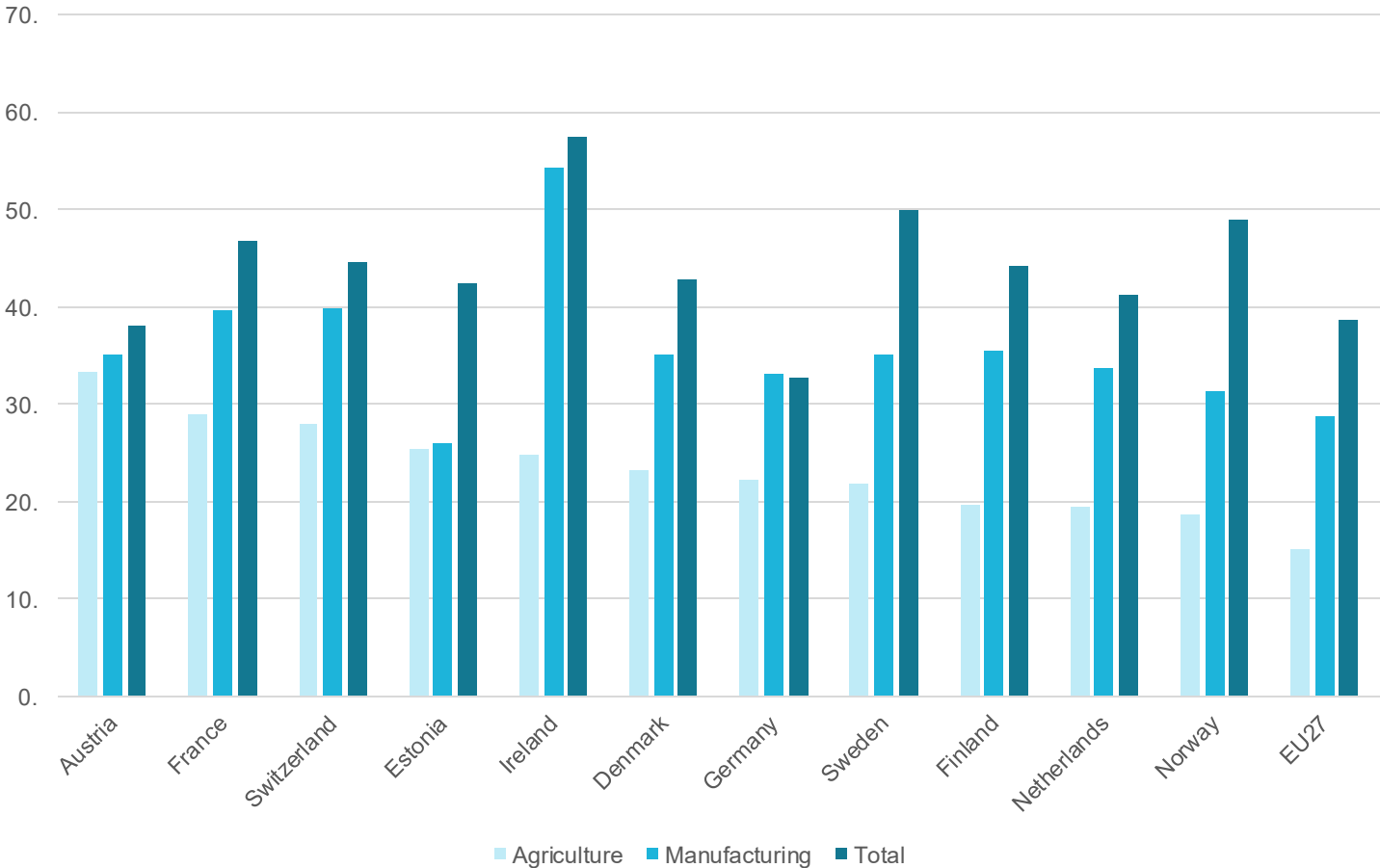
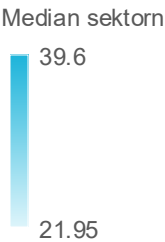

Krock med verkligheten:

Låg utbildningsnivå i svensk livsmedelssektor jämfört andra innovativa ekonomier

Median % högutbildade för "sektorn"

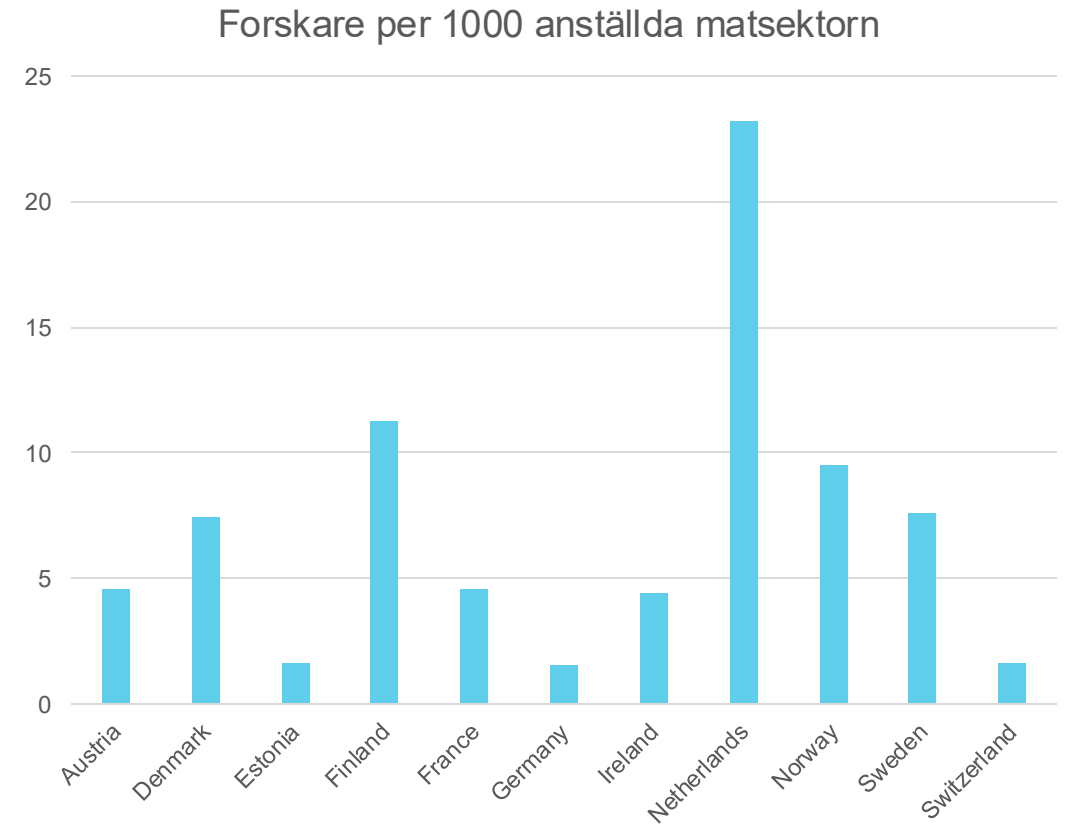
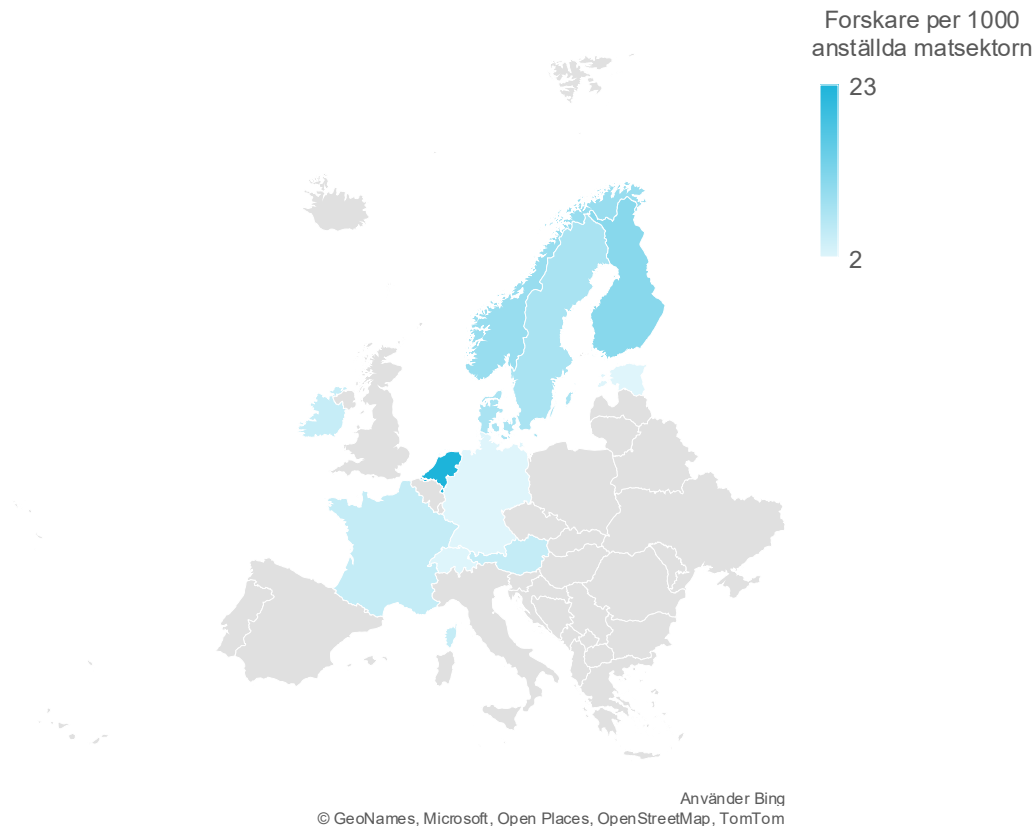
Utbildningsnivå: % med högre utbildning

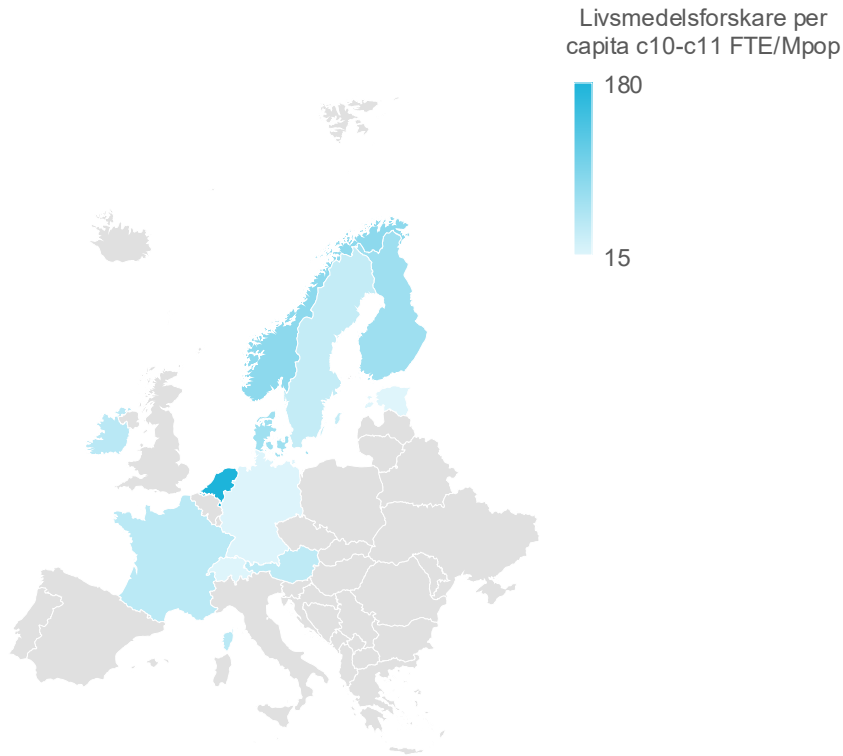
Använder Bing
© GeoNames, Microsoft, Open Places, OpenStreetMap, TomTom

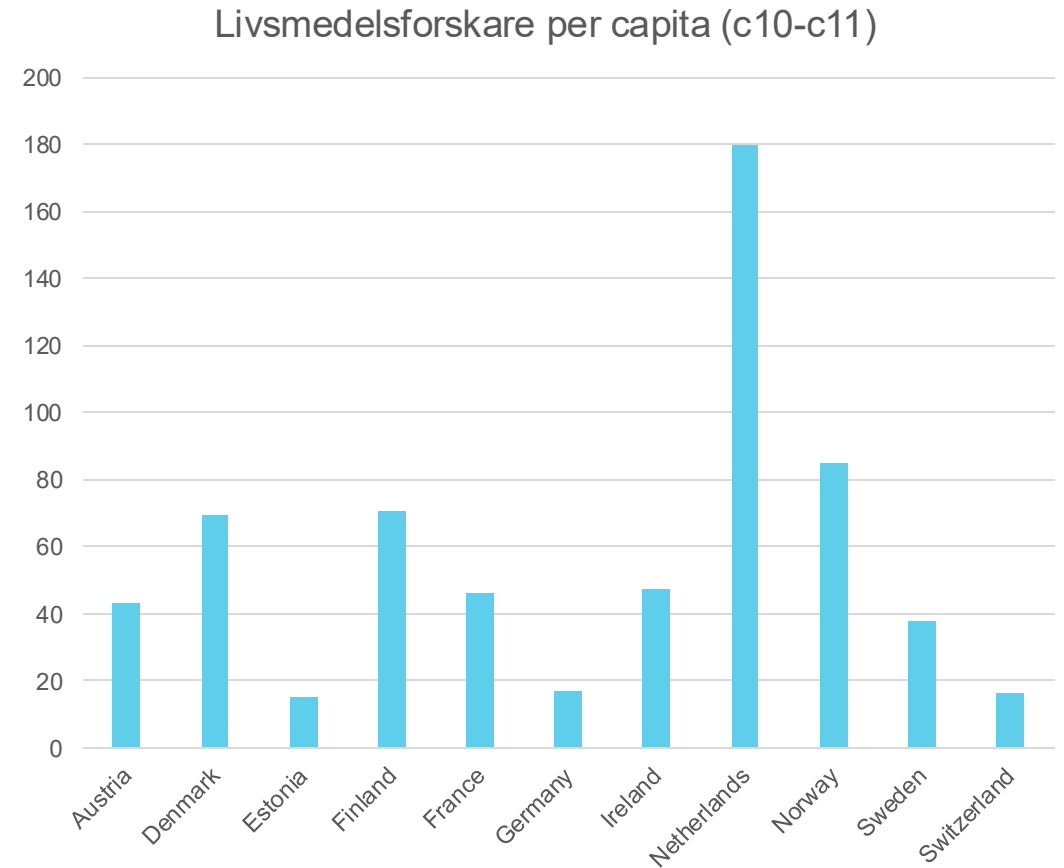
Nederländernas matsektor 2,5x så forskningstät som Sveriges

Sett till befolkningens storlek har Sverige jämförelsevis få livsmedelsforskare

Använder Bing
© GeoNames, Microsoft, Open Places, OpenStreetMap, TomTom

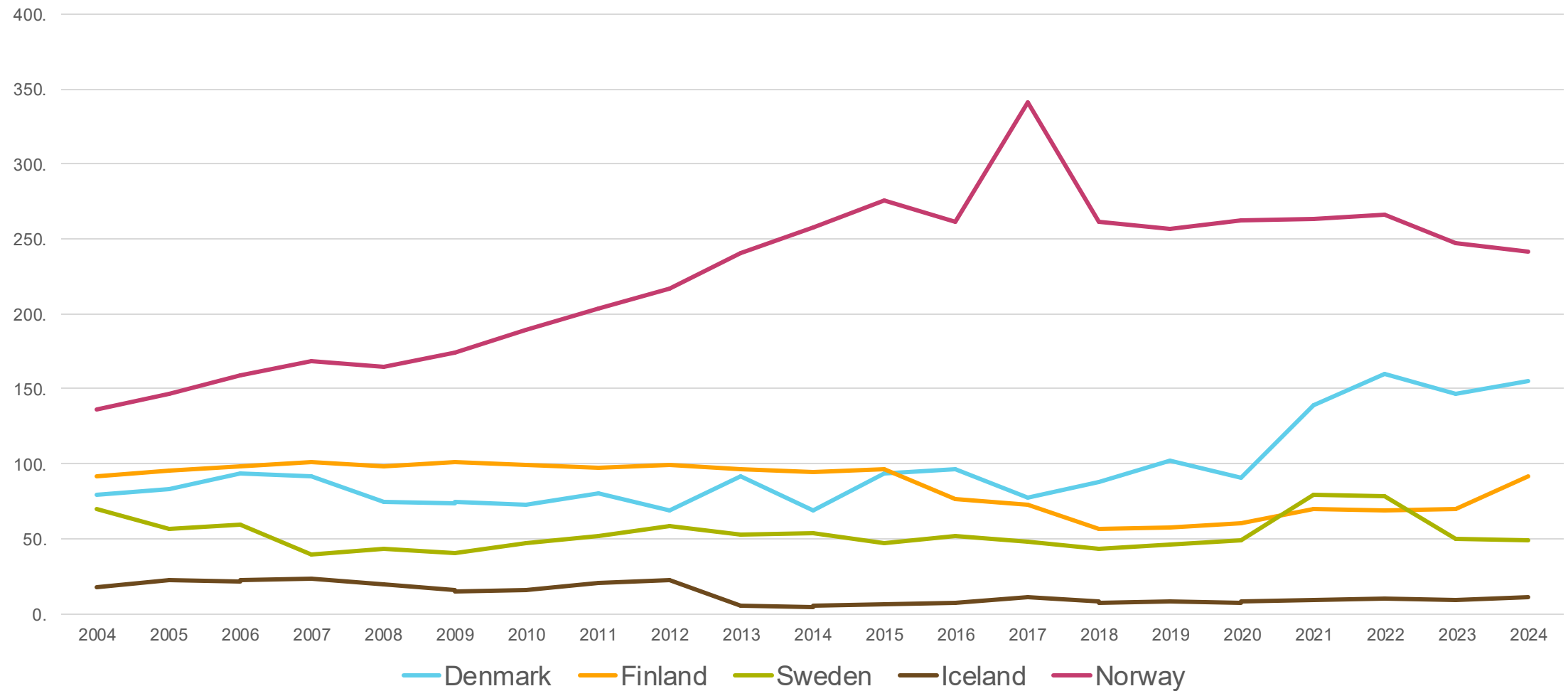

Den strukturella bakgrunden

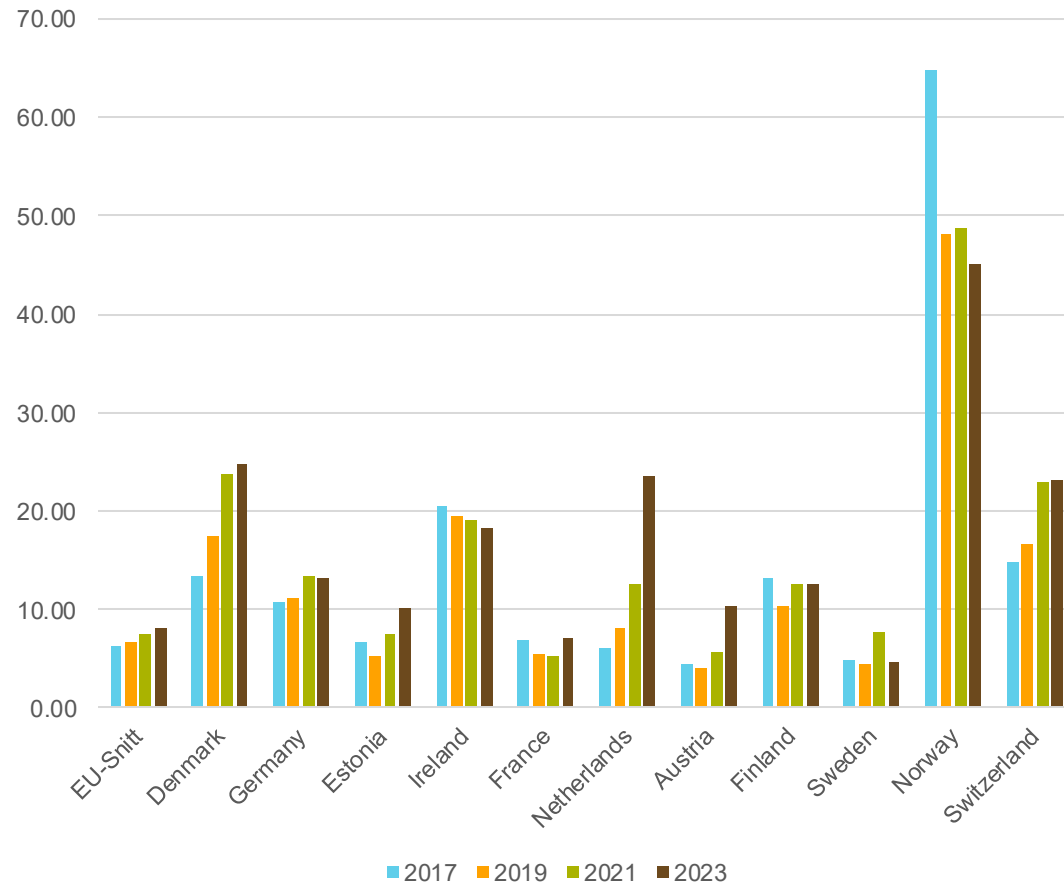
Danmark och Finland ökar sina satsningar

Statligt budgeterat stöd (GBARD) till FoU inom jordbruket (Eurostat, miljoner euro)

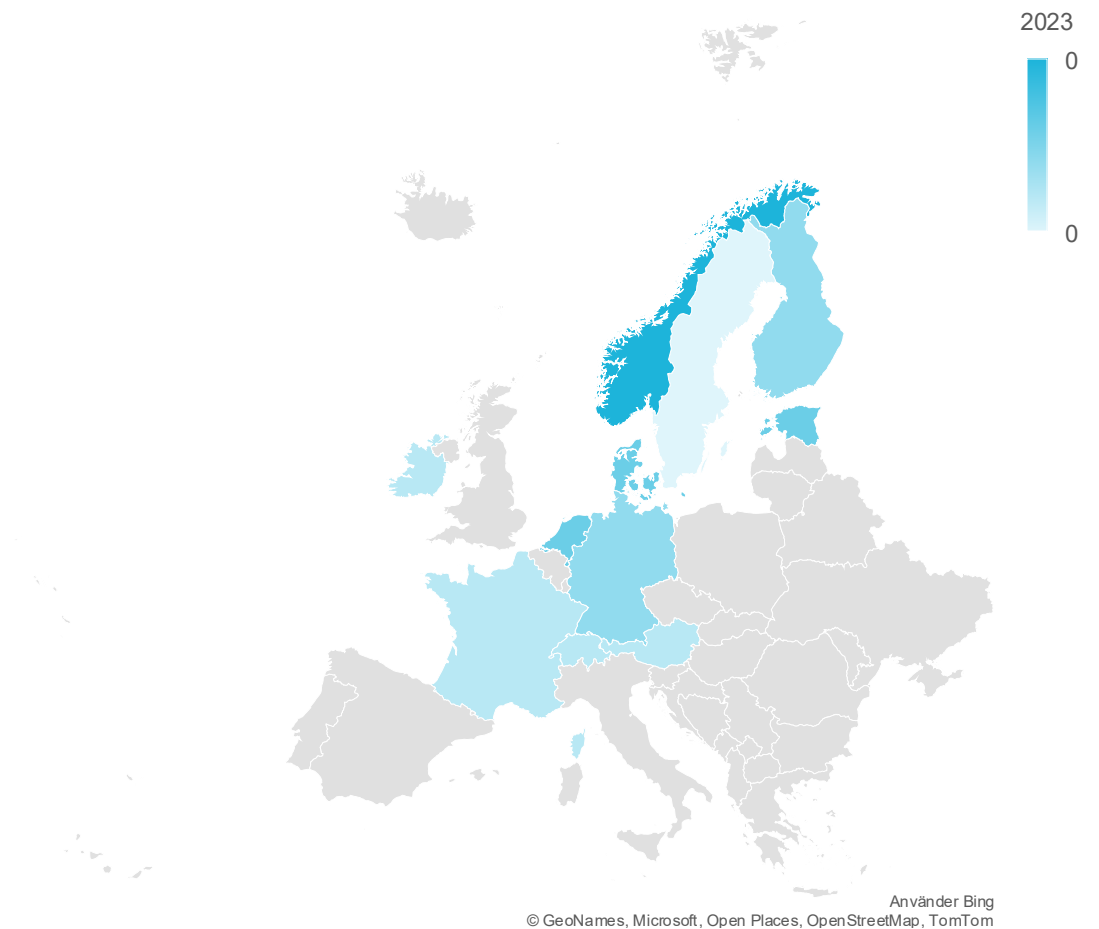

Sverige satsar lite på jordbruksforskning i förhållande till ekonomins storlek

GBARD "Ag-Science" Euro/Invånare

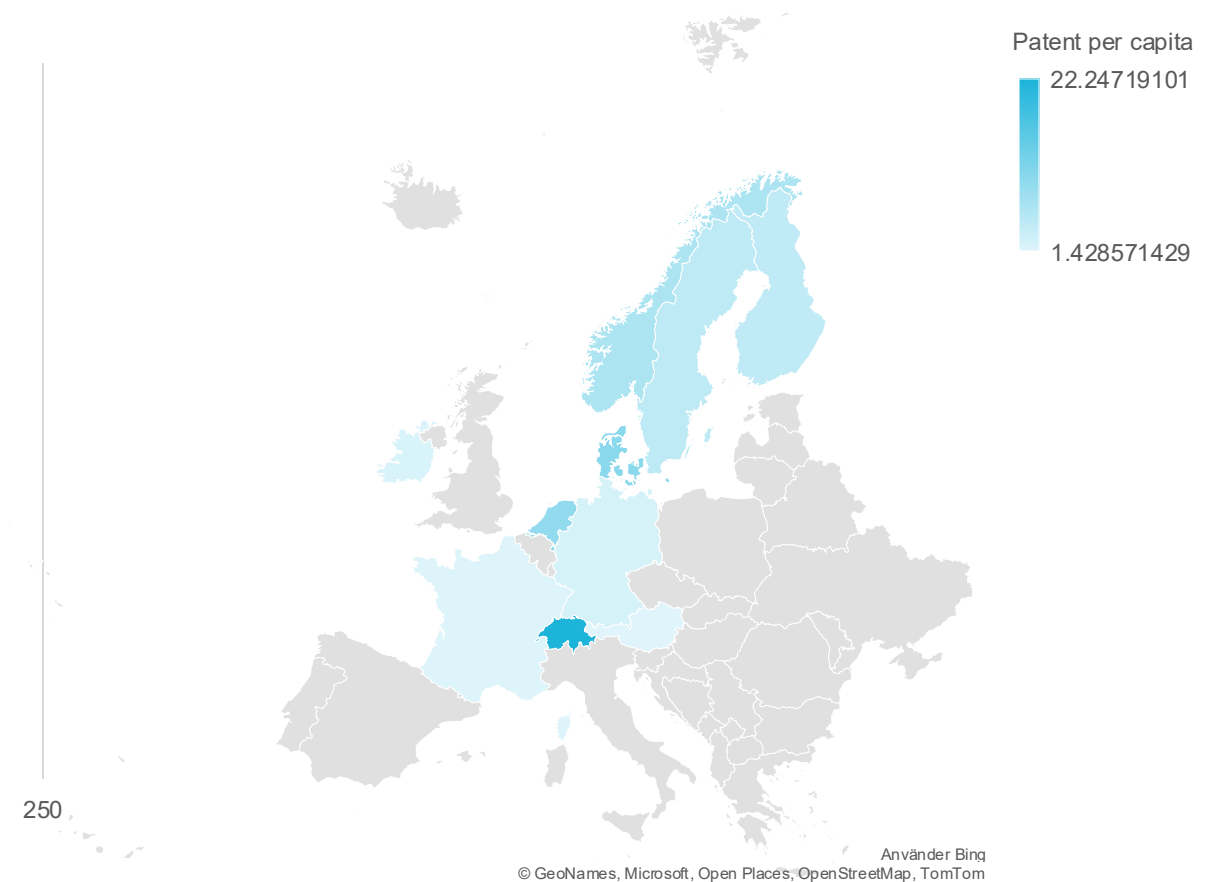
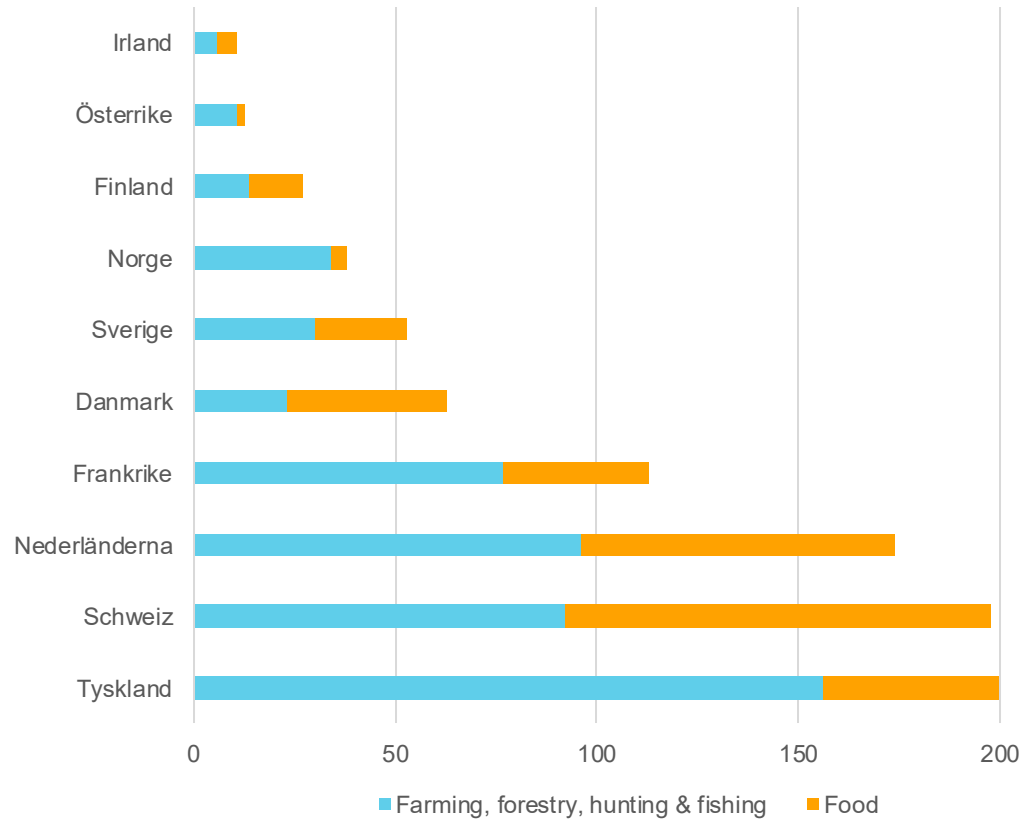
GBARD / GDP 2023

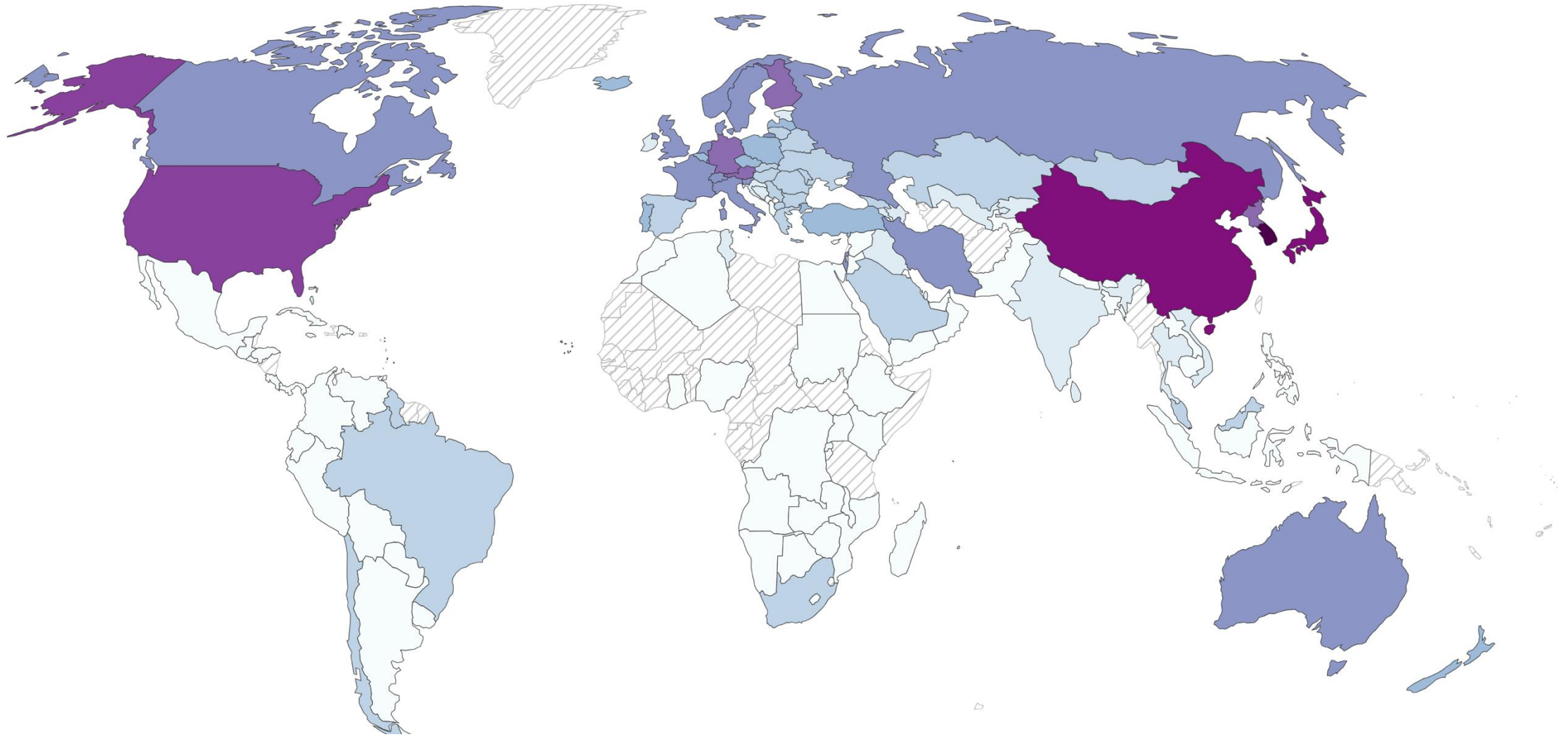
Sverige i mitten vad gäller patentskapande

Antalet publicerade internationella patent inom mat och jordbruk 2023-2024

Patent – total – unika för landet

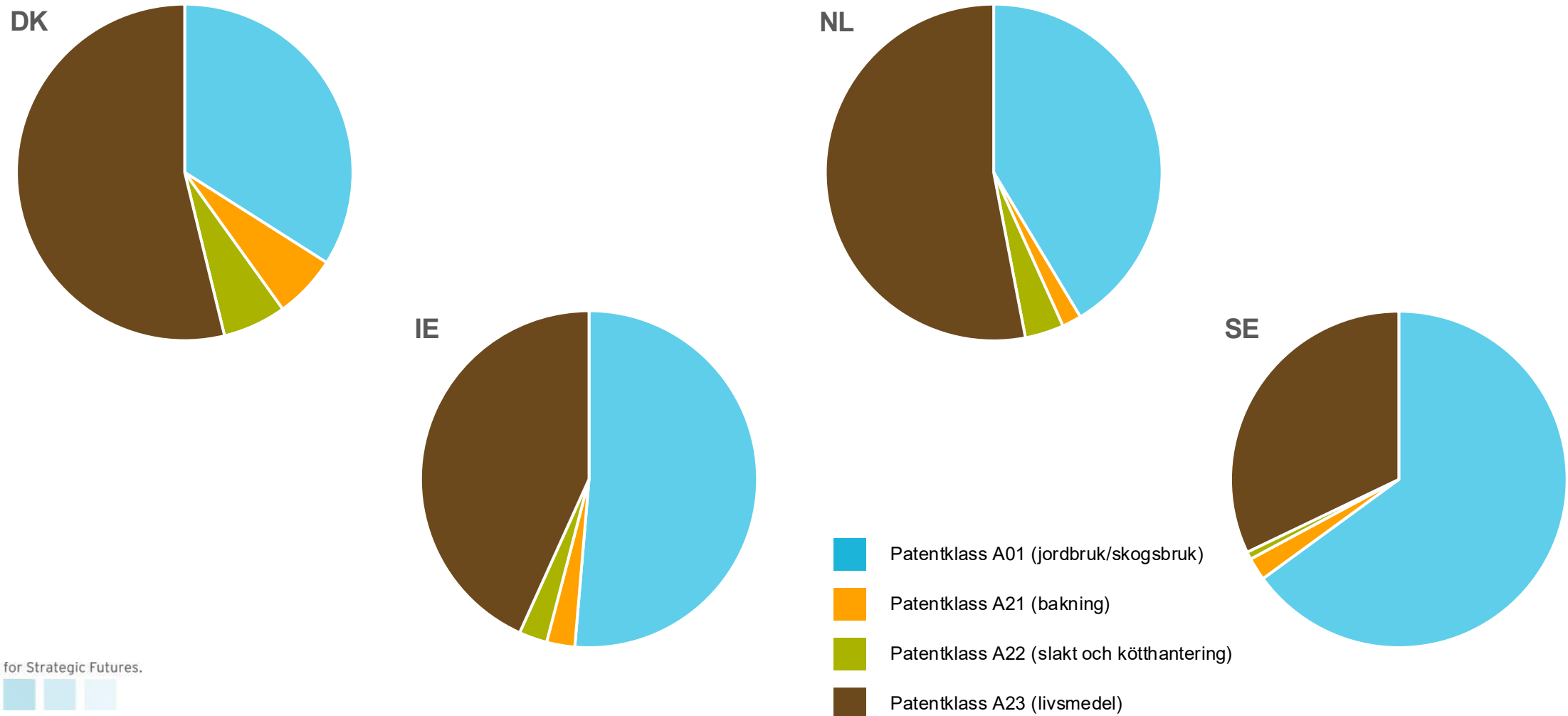

Annual patent applications per million people, 2021

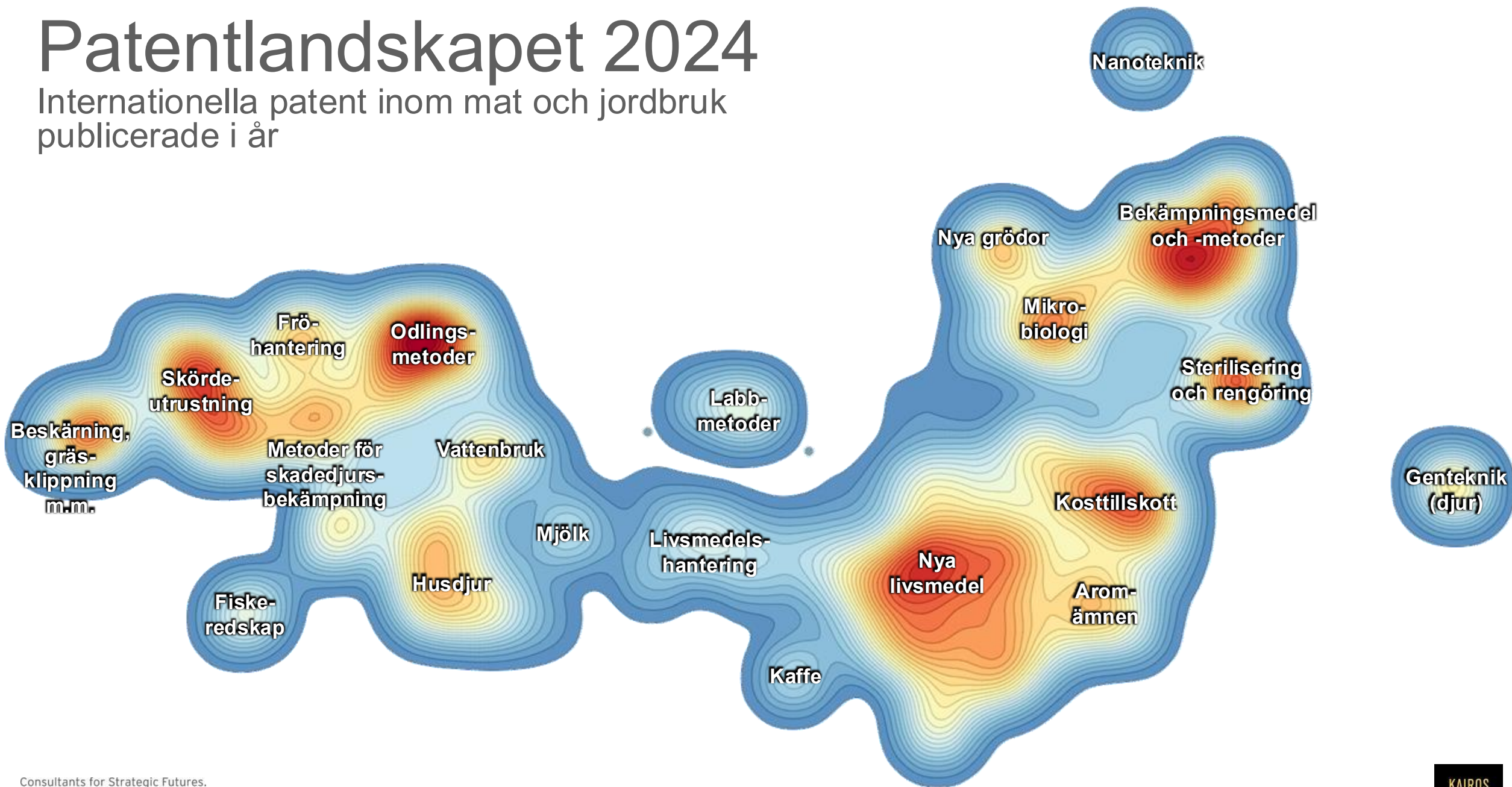
Jord- och skogsbruk dominerar i Sverige

Fördelning mellan patentklasser inom respektive land. Notera att klass A01 inkluderar skog.

Patentlandskapet 2024

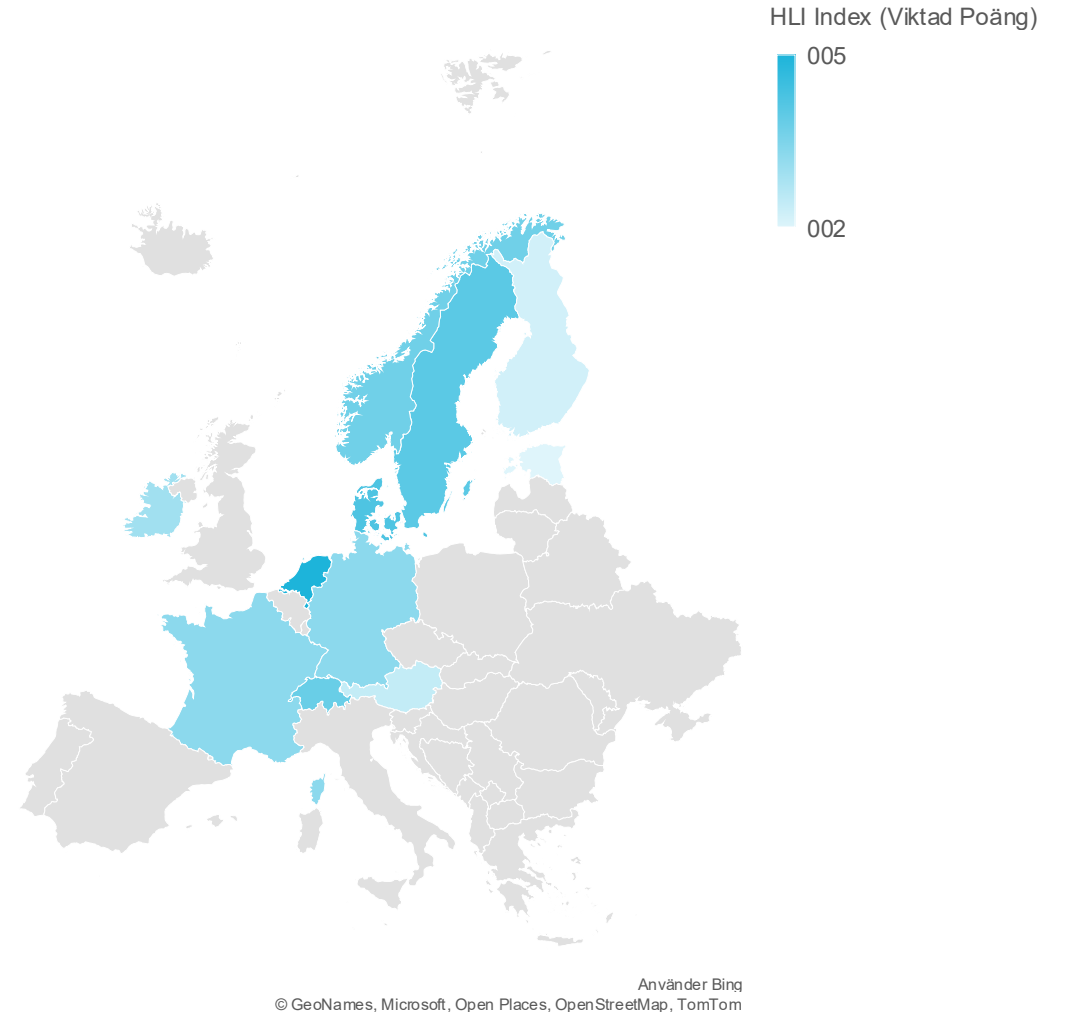
Internationella patent inom mat och jordbruk publicerade i år

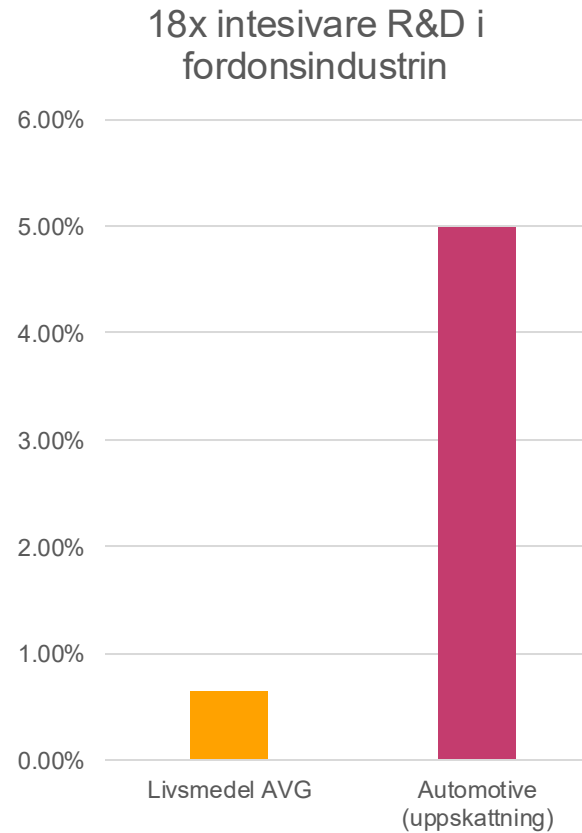
Problemet är inte tekniknivå

Kvalitativ bedömning baserad på automatiseringsgrad, investering i ny teknik och innovationslandskap

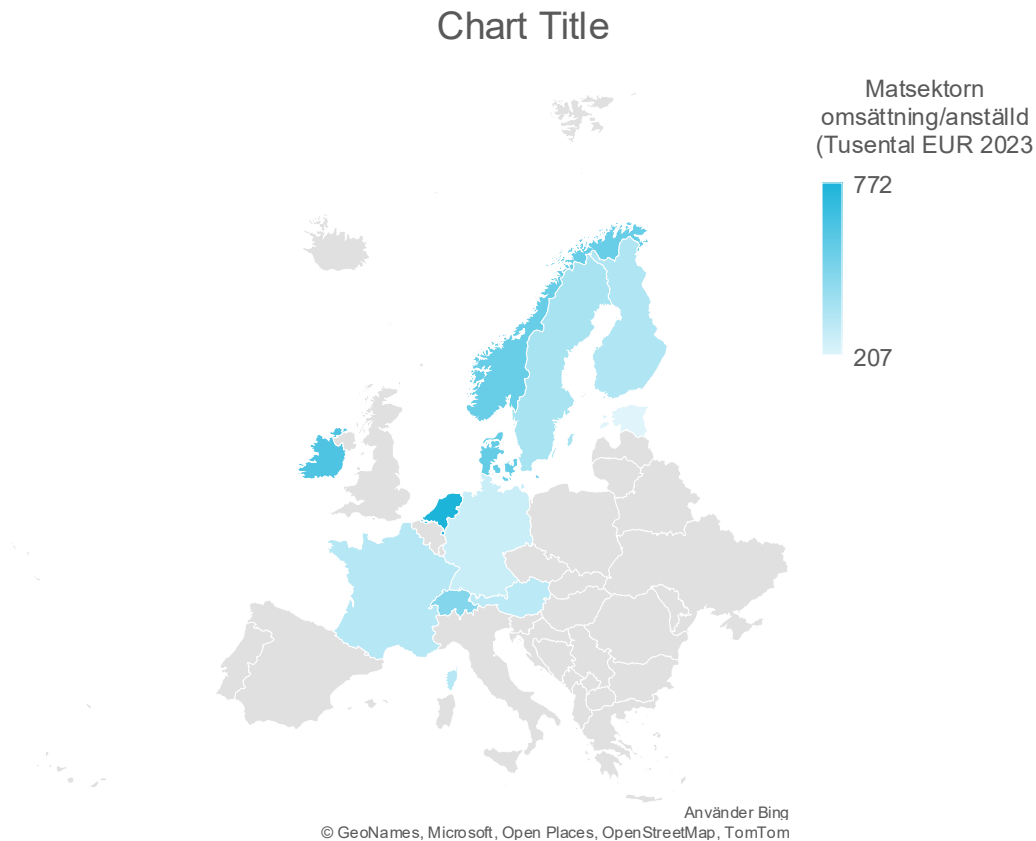
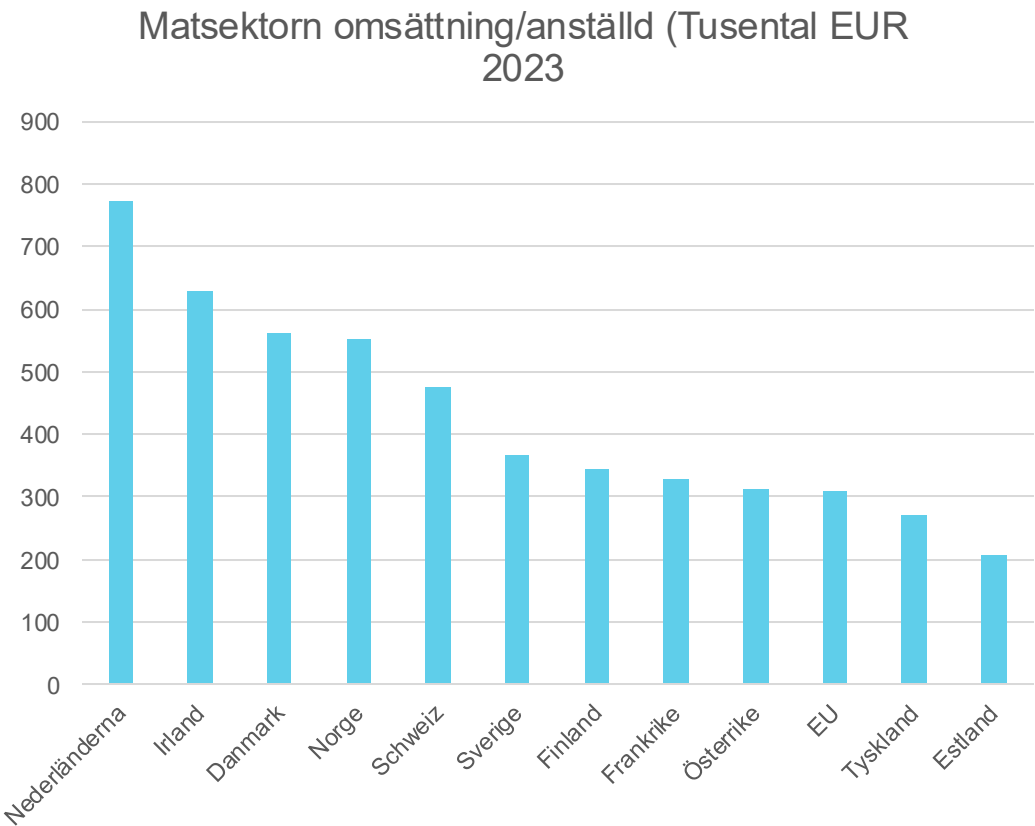
Rank	Land
1	Nederländerna
2	Danmark
3	Sverige
4	Schweiz
5	Norge
6	Frankrike
7	Tyskland
8	Irland
9	Österrike
10	Finland
11	Estland

Livsmedelssektorn har en låg forskningsintensitet

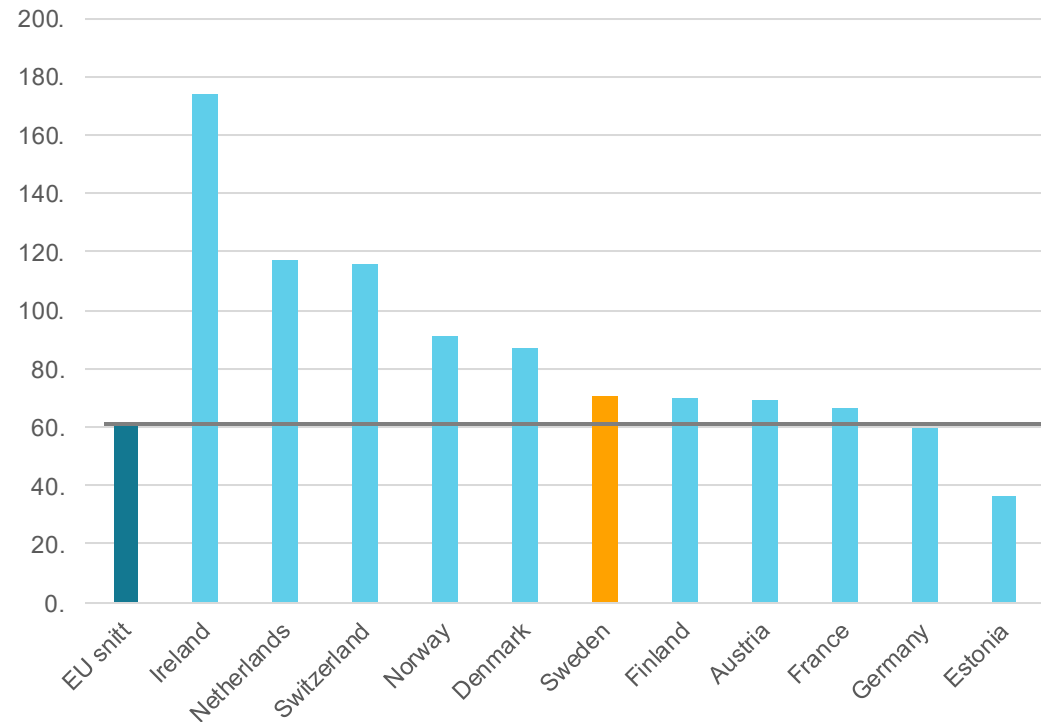

Omsättning per anställd för matsektor

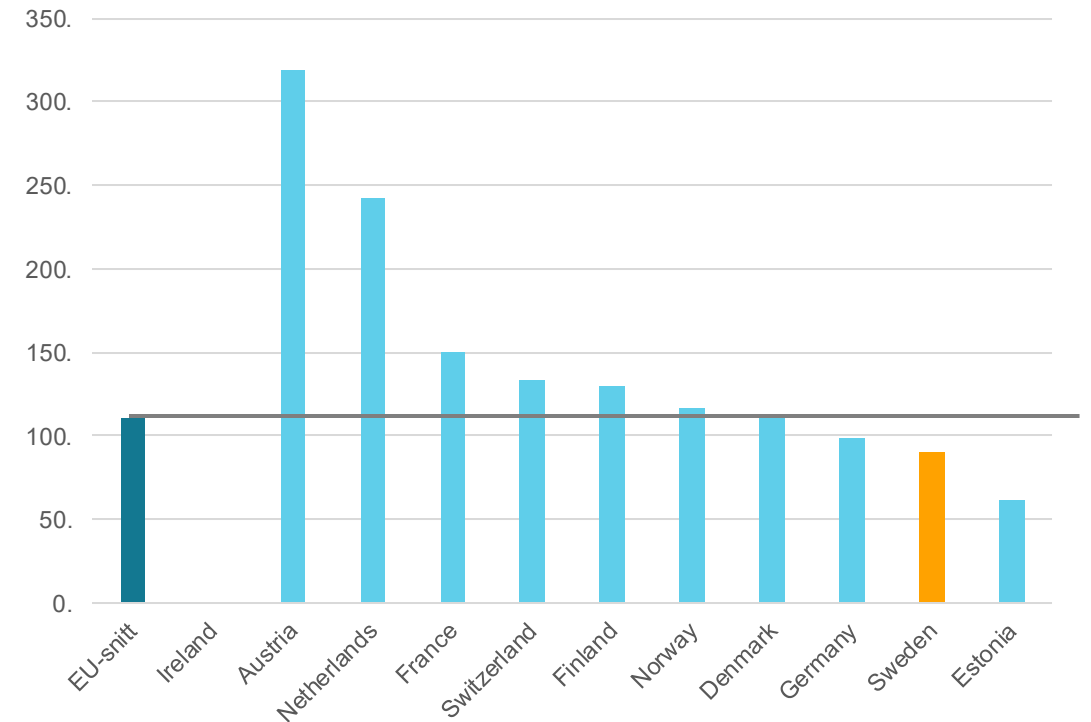

Svensk värdeaddering bättre än snittet för mat, sämre för dryck

Värdeaddering / anställd tusen Euro,
matproduktion

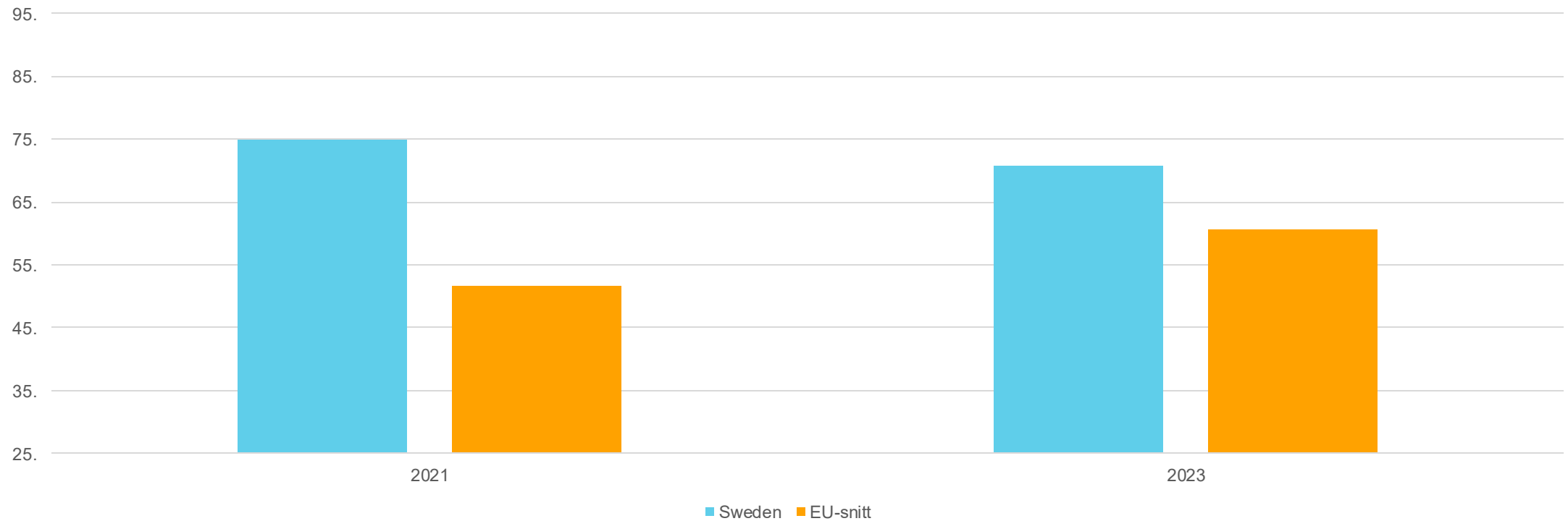

Värdeaddering / anställd tusen Euro,
dryckesproduktion

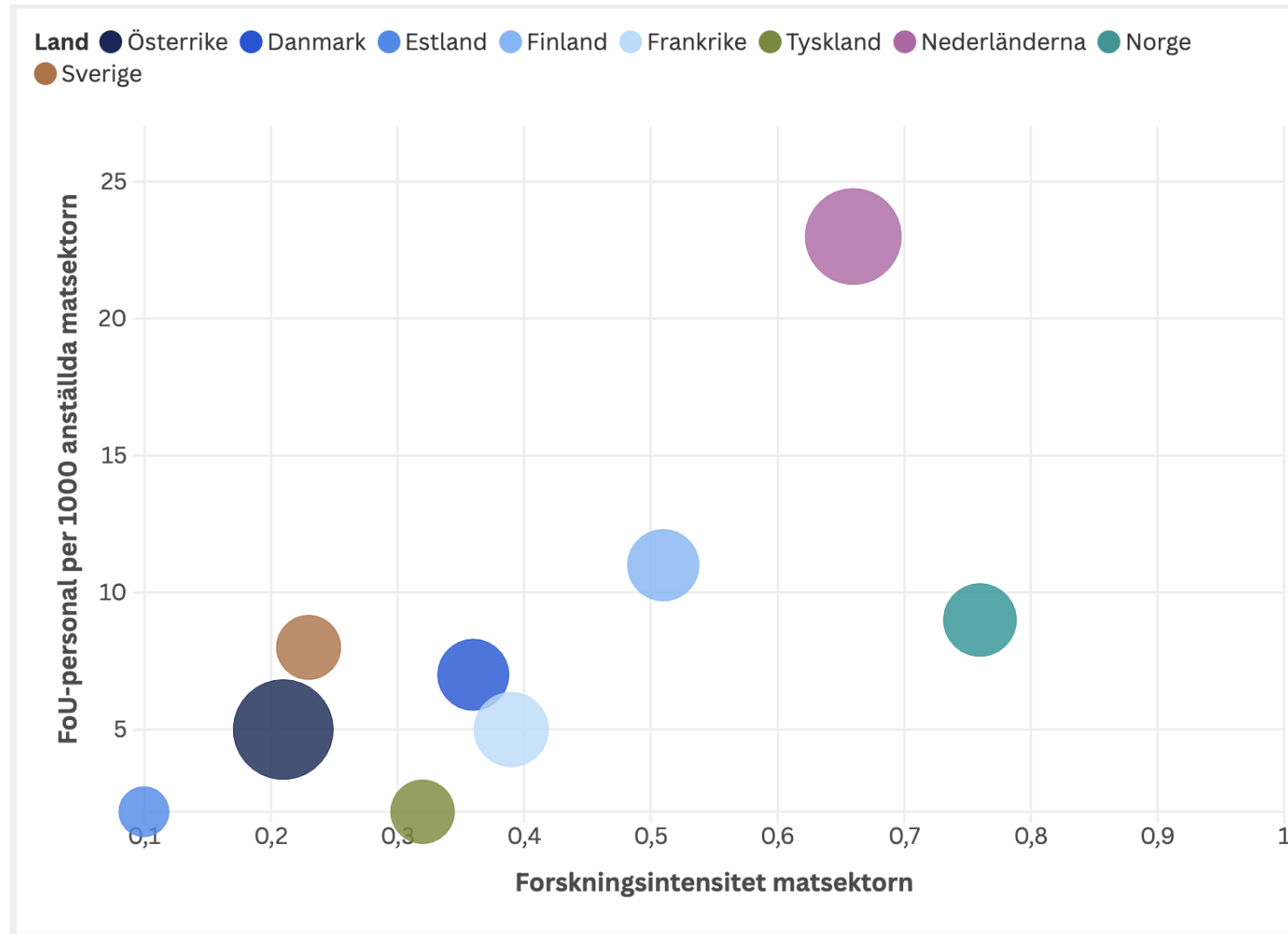

Men varför har den minskat i Sverige?

Värdeaddering 1000 euro / anställd

Sverige har relativt gott om FoU-personal men investerar mindre på forskning än de flesta jämförda länderna

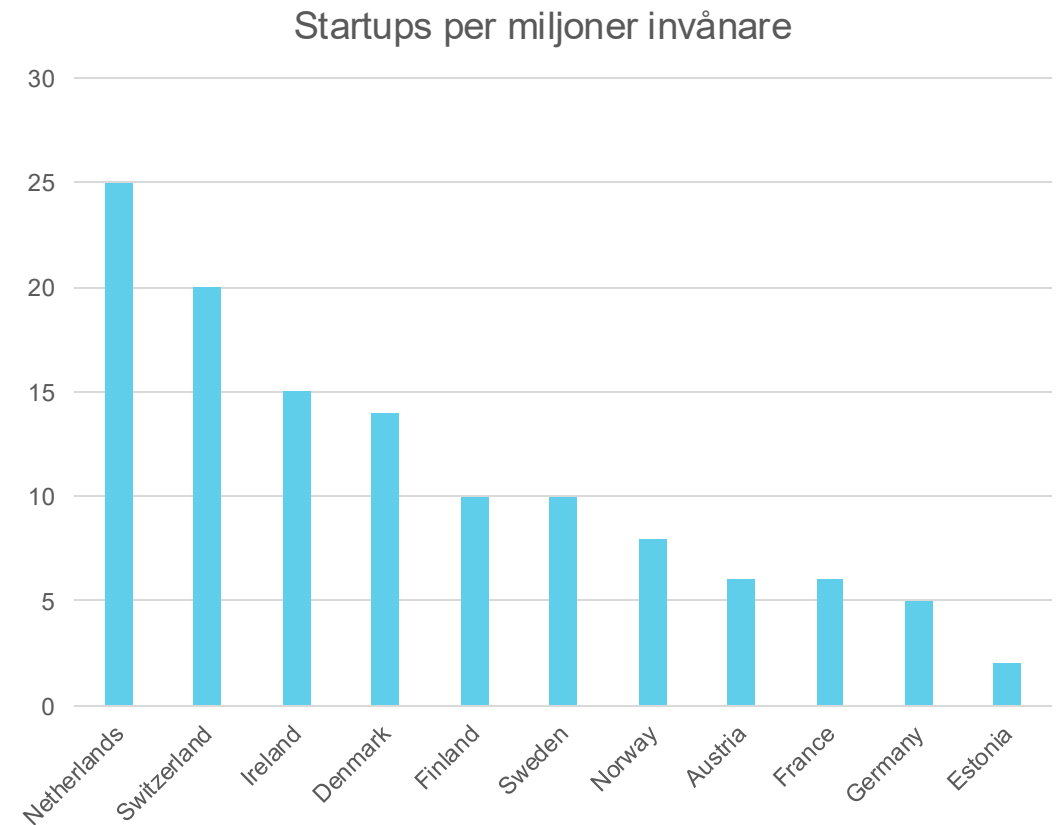
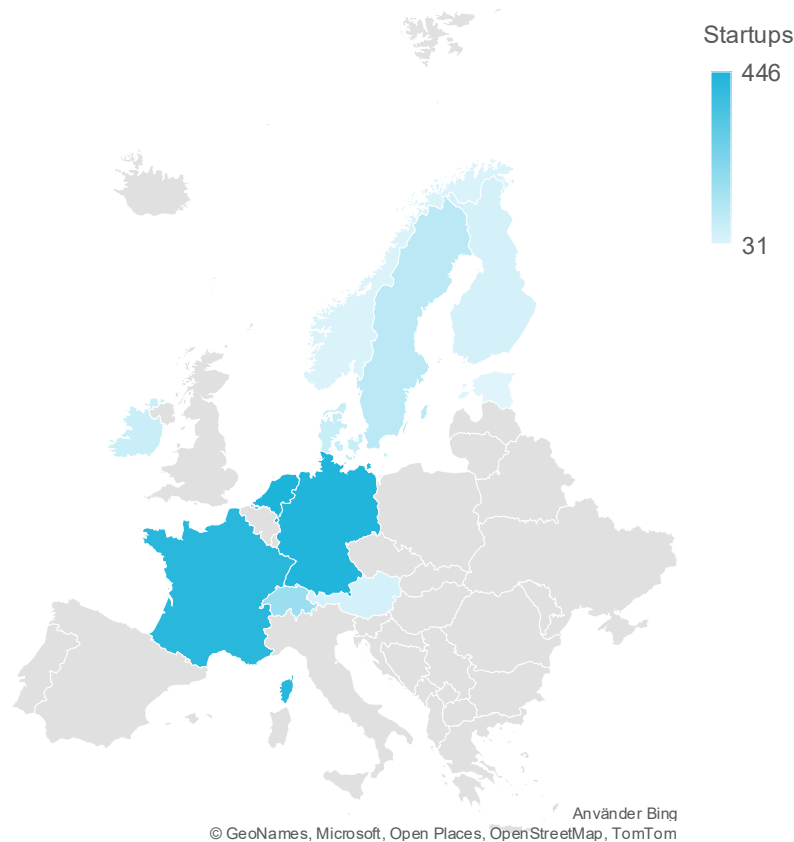
Forskare per anställd beräknas som FoU-personal i heltidsekvivalenter (FTE) per anställd i matsektorn.

Forskningsintensitet beräknas som privata forskningsmedel (BERD) genom sektorns omsättning dvs ett mått på "Forskningskrona per omsättningskrona)

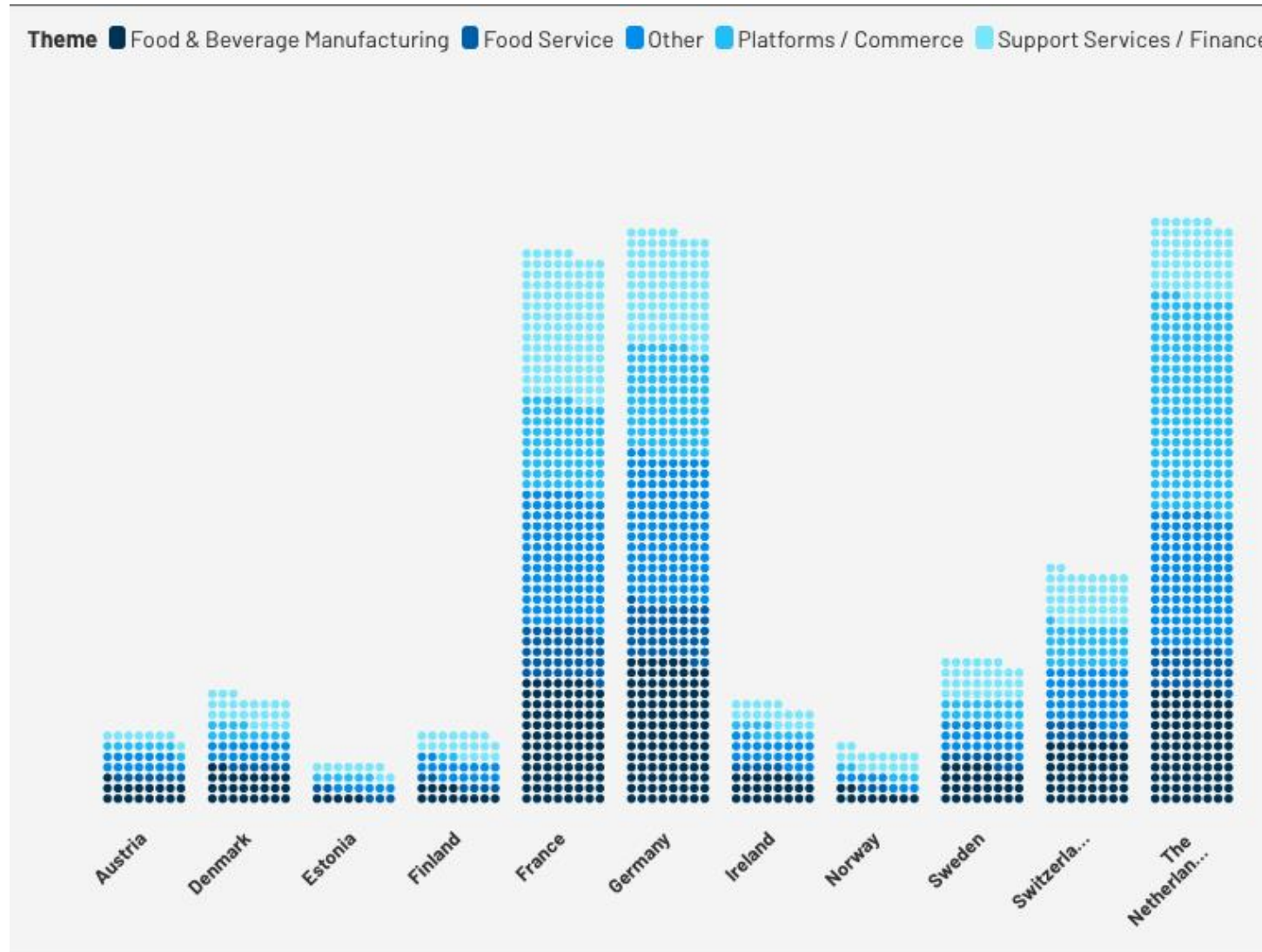
Storlek visar värde adderat per anställd.

Beräkningar baserat på Eurostats data, år 2023

Sveriges innovationsmotor fungerar: Top 5 i startuptäthet i "Food Tech" per capita

Tematisk bredd finns: Svenska startups spänner från produktion till plattformar

Angry Camel — Chickpea power!

Consultants for Strategic Futures.

Analys baserad på aktiva startups grundade 2017-2025 i utvalda länder, datakälla: Crunchbase

KAIROS
FUTURE

Sammanfattningsvis:

Norden tror på svensk matinnovation: det finns marknad för svensk mat

Problemet är inte teknik eller grundforskning: det är kommersialisering, talang, kapital och fokus på världsmarknad

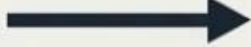
Är innovationssystemet kruxet?

Svenska stödsystemet: starkt i kedjans början, men svagare mot slutet

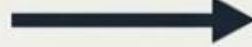
Jord

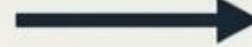
Råvara

Förädling

Produkt

Konsument

Styrka: Traditionell lantbruks-FoU

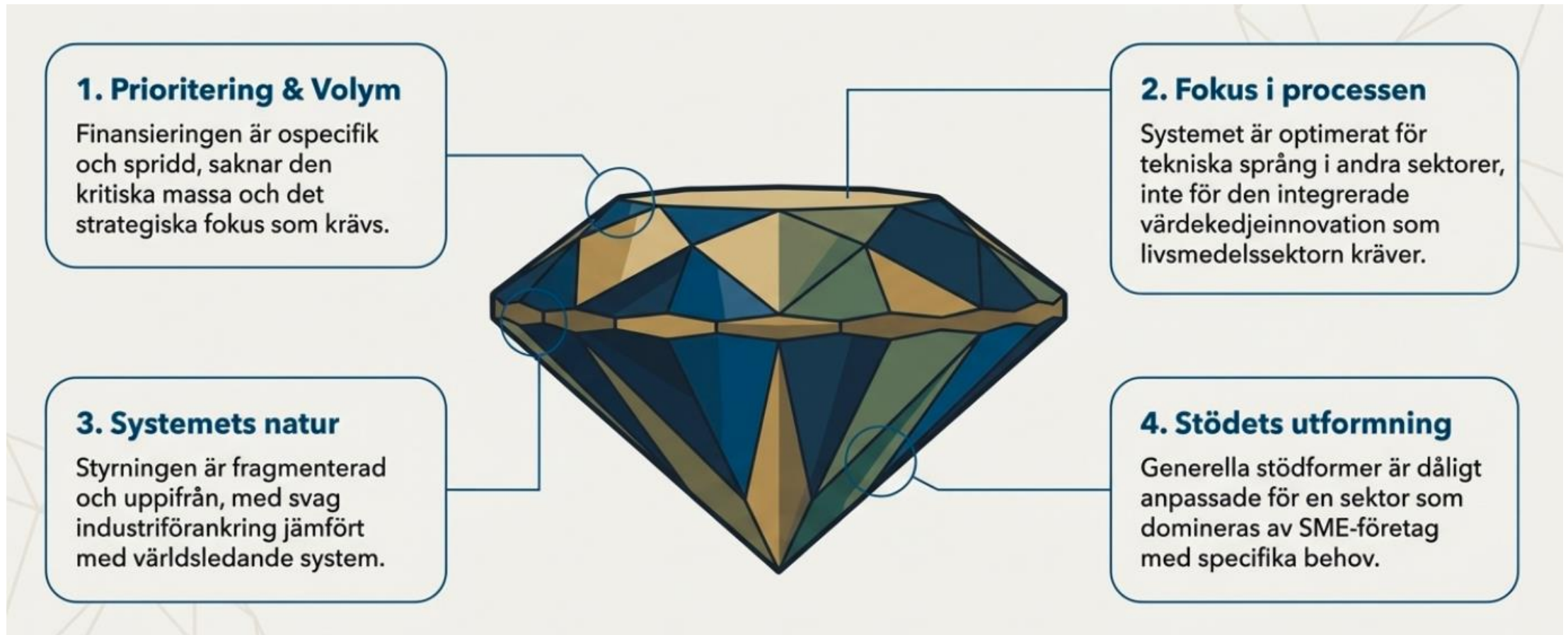
Fokus på effektivisering och produktivitet. Här har svensk forskning historiskt varit stark.

Svaghet: Värdekedjeinnovation

Fokus på produktutveckling, processer och marknad. Vårt system saknar de strukturer som krävs för att driva innovation i detta led. OECD pekar på att **Sveriges förädlingsindustri är svagare än i jämförbara länder.**

Sverige: En oslipad diamant

Svenska stödsystemet blickar inåt – förebilderna blickar mot världen

Den svenska livsmedelssektorns specialisering och innovationsfokus skiljer sig från den globala trenden att fokusera på marknadsnära, högförädlade innovationer

Variabel	Sverige	Jämförda länder (Danmark, Irland, Finland Nederländerna)
Volym och prioritering	Satsar betydligt mindre medel på livsmedelsforskning jämfört med andra nordiska och europeiska länder. Livsmedel har haft en låg prioritering i forsknings- och innovationspolitiken	Offentliga investeringar är ofta koncentrerade där förutsättningarna bedöms vara bäst för att skapa ekonomisk och samhällelig nytta
Fokus i innovationsprocessen	Innovationsfrämjande insatser är ofta riktade mot tidiga skeden (tillämpad forskning, prototyper) men når inte fram till uppskalning .	Fokus ligger på tillämpbara innovationer som utgår från marknadens behov och infrastruktur som hjälper företag med kommersialisering
Systemets natur	Stödsystemet är fragmenterat , komplext och svåröverskådligt. Många stöd är tidsbegränsade och drivs i projektform , vilket försvårar långsiktighet och kompetensuppbyggnad.	Systemperspektiv på livsmedelskedjan och drivs av en gemensam vision och nationell samordning .
Stöd	Innovationsstödet är administrativt tungt .	Irland och Nederländerna har specifika program och stöd som riktar sig till primärproducenter i omställningen till hållbarhet och export.

Vad kan göras?

**Långsiktig
gemensam
samordning av
systemet**

**Fokus på
marknadsnära
innovation och
kommersialisering**

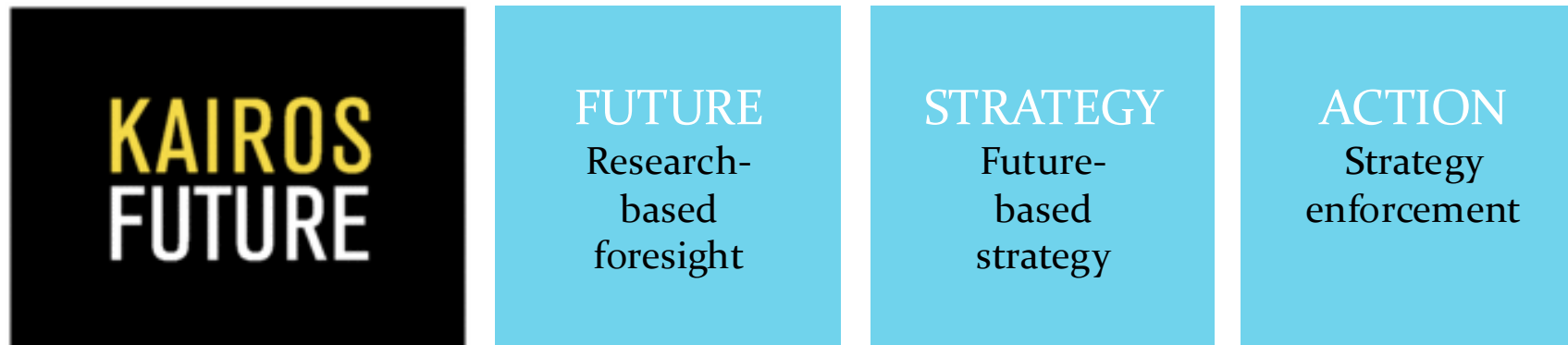
**Riktat stöd till
mikroföretag &
startups med
kompetens och
kapital**

**Studera de bästa -
satsa på analys av
ffa Irland,
Nederländerna och
Schweiz för att höja
värdeaddering**

Vi hjälper företag och organisationer att förstå och forma framtiden

Kairos (καιρός)
är det antika grekiska begreppet för
rätt tid eller tid för förändring.